

Kontrollopplærings- forskriften

Retningslinjer og læreplaner

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Veiledning til kontrollopplæringsforskriften.....	4
2.1	§ 1.Hva og hvem forskriften gjelder	4
2.2	§ 2.Definisjoner.....	4
2.3	§ 3. Generelt om opplæringen.....	4
2.4	§ 4.Undervisning, evaluering av elev og læreplaner.....	5
2.5	§ 5.Godkjenning av opplæringsvirksomhet	6
2.6	§ 6.Gebyr for godkjenning av opplæringsvirksomhet	10
2.7	§ 7.Administrative krav til opplæringsvirksomheten.....	10
2.8	§ 8.Faglige og pedagogiske krav til opplæringsvirksomheten	12
2.9	§ 9.Elevfortegnelse.....	12
2.10	§ 10.Opplæringsansvarlig og opplæringspersonell.....	13
2.11	§§ 11 til 30 om innholdet og omfanget av grunnopplæringen og oppfriskningsopplæringen	14
2.12	§ 31.Tilsyn med opplæringsvirksomhet.....	14
2.13	§ 32.Krav til tilsynspersonellet	14
2.14	§ 33.Reaksjoner mot opplæringsvirksomhet	14
2.15	§ 34. (opphevet).....	16
2.16	§ 35.Unntak.....	16
2.17	§ 36.Ikraftttredelse	16
3	Læreplan for grunnopplæring.....	17
3.1	§ 11. Modulbaserte opplæringsløp for grunnopplæringen.....	17
3.2	§ 12. Hovedmål for grunnopplæring	18
3.3	§ 13. Modul 1: Formål med periodisk kontroll av kjøretøy	19
3.4	§ 14. Modul 2: Offentlig forvaltning og reguleringer av betydning for kontrollfunksjonen	20
3.5	§ 15. Modul 3A: Kjøretøyteknologi for lette kjøretøy	21
3.6	§ 16. Modul 3B: Kjøretøyteknologi for tunge kjøretøy	23

3.7	§ 17. Modul 3C: Kjøretøyteknologi for traktor	26
3.8	§ 18. Modul 4A: Kjøretøytekniske krav for lette kjøretøy	28
3.9	§ 19. Modul 4B: Kjøretøytekniske krav for tunge kjøretøy	28
3.10	§ 20. Modul 4C: Kjøretøytekniske krav for traktor	30
3.11	§ 21. Modul 5: Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy	30
3.12	§ 22. Modul 6A: Kontrollgjennomføring for lette kjøretøy	31
3.13	§ 23. Modul 6B: Kontrollgjennomføring for tunge kjøretøy	32
3.14	§ 24. Modul 6 C: Kontrollgjennomføring for traktor	33
3.15	Kommentarer til modul 6A, 6B og 6C	34
3.16	§ 25. Modul 7: Riktig bruk, vedlikehold og kalibrering av kontrollutstyr	35
3.17	§ 26. Modul 8: IT-applikasjoner	36
4	Læreplan for oppfriskningsopplæring	37
4.1	§ 27. Oppfriskningsopplæring	37
4.2	§ 28. Hovedmål for oppfriskningsopplæringen	38
4.3	§ 29. Modul A/AT/A Traktor: Oppfriskning med særlig vekt på kontrollinstruksen	38
4.4	§ 30. Modul B/BT/B Traktor: Endringer i teknologi og regelverk	39
4.5	Nærmere om modulene og temainndelingen i oppfriskningsopplæringen	39
4.6	Oppfriskningsopplæring for lette kjøretøy	40
4.7	Oppfriskningsopplæring for kontrollører av tunge kjøretøy	42
4.8	Oppfriskningsopplæring for kontrollører av traktor	44
5	Endringslogg	47

1 Innledning

Krav om opplæringen i periodisk kontroll av kjøretøy er regulert i kontrollopplæringsforskriften og bygger på minstekrav til innholdet i slik opplæringen gitt i vedlegg IV til direktiv 2014/45/EU. Direktivet stiller blant annet krav om at opplæring skal bestå av en grunnopplæring og en oppfriskningsopplæring.

Hovedformålet med opplæring og godkjenning som kontrollør er å sikre at den periodiske kontrollen får riktig kvalitet og at periodisk kontroll av kjøretøy i enda større grad ivaretar trafiksikkerheten og miljøet.

Gjennom kompetansekravene vil kontrollørene som skal foreta periodisk kontroll av kjøretøy få en bredere kontrollteknisk bakgrunn, samtidig som de får bedre kjennskap til systemene rundt den periodiske kontrollen. Høy standard ved de tekniske kontrollene krever at kontrollørene har et høyt ferdighets- og kompetansenivå, noe som også er beskrevet i direktivet.

Opplæringen må også ses på som et viktig ledd i prosessen med å heve status på kontrollørfunksjonen som et eget fag/yrke. Direktivet stiller også krav om at det skal utstedes eget kompetansebevis til dem som godkjennes som kontrollører. I den norske kontrollordningen er opplæringen derfor en del av veien til en offentlig godkjenning som kontrollør.

Statens vegvesen har regulert et krav om obligatorisk opplæring for kontrollører som skal utføre periodisk kontroll av kjøretøy. Grunnopplæring er i utgangspunktet på 60 timer for kontrollører av lette kjøretøy og av traktor, og 68 timer for kontrollører av tunge kjøretøy. Oppfriskningsopplæringen er på 14 timer og må gjennomføres hvert femte år for å opprettholde godkjenningen som kontrollør.

Statens vegvesen mener at kravene stilt til obligatorisk opplæring gir stor grad av forutberegnelighet for elevene. Opplæringsforløpet blir mer oversiktlig og lettere å planlegge hva tidsbruk og kostnader angår. Opplæringen bærer også preg av holdningsmessig karakter og gir god mulighet for å gå i dybden på lærestoffet og bidra til faglig modning. For å sikre elevens kompetanse er det stilt krav til måloppnåelse og omfang av den obligatoriske opplæringen. Opplæringen inneholder også krav til en omfattende gjennomgang og opplæring i kontrollinstruksen, samt til praktisk gjennomføring av kontrollene. Det skal sikre kontrollørens kompetanse og gjøre kontrolløren bedre egnet til å gjennomføre riktige kontroller.

2 Veiledning til kontrollopplæringsforskriften

2.1 § 1.Hva og hvem forskriften gjelder

Forskriftens § 1 angir forskriftens saklige og stedlige virkeområde. Den gjelder for alle virksomheter som skal tilby, eller er godkjent for å tilby, grunnopplæring og oppfriskningsopplæring i periodisk kontroll av kjøretøy. Forskriften stiller krav til grunnopplæring og oppfriskningsopplæring, godkjenning av og krav til opplæringsvirksomheter, krav til personell, tilsyn og reaksjoner, samt regulerer gebyr for godkjenning.

2.2 § 2.Definisjoner

Bestemmelsen definerer i bokstav a til e ulike begreper som er relevant for forståelsen av forskriftens videre reguleringer.

2.3 § 3. Generelt om opplæringen

2.3.1 [Generelt om bestemmelsen](#)

Bestemmelsens første ledd peker på opplæringen som vilkår for godkjenning som kontrollør i periodisk kontroll av kjøretøy.

Andre ledd stiller krav om at grunnopplæring og oppfriskningsopplæring skal skje i tråd med forskriften for å sikre at elevene kan nå læringsmålene som er satt for dem.

Tredje ledd regulerer elevantallet ved gjennomføringen av grunnopplæring og oppfriskningsopplæring. Tillatt elevantall er ulikt ut fra om undervisningen skal gjennomføres fysisk i klasserom, som nettbasert undervisning eller om det er praksisopplæring. Tillatt elevantall er lavere for nettbasert undervisning, 6 elever, for å sikre opplæringens kvalitet og elevenes læringsutbytte, samt god kommunikasjon og oversikt over elevene. Det samme gjelder for reguleringen av den praktiske undervisningen, som skal deles i mindre grupper elever. Begrensningen er ment å forstås som at undervisning i de praktiske modulene kan gjennomføres i grupper på inntil 6 elever per kursinstruktør.

Fjerde og femte ledd regulerer kravet til elevenes deltakelse i grunn- og oppfriskningsopplæringen for å få den godkjent

2.3.2 [Nærmere om klasseromsundervisning](#)

Med klasseromsundervisning menes tradisjonell fysisk undervisning hvor elevene er til stede i undervisningslokalet, og hvor en lærer/veileder gjennomfører selve opplæringen/undervisningen ved bruk av nødvendig opplæringsmateriell.

2.3.3 Nærmere om nettbasert undervisning

Med nettbasert opplæring menes opplæring direkte over internett i virtuelt klasserom hvor instruktør og elever har toveis kontakt med både lyd og bilde. Dette betyr at alle elevene har bilde og lyd, samt toveis kommunikasjon med instruktør. Instruktøren må også ha toveis bilde- og lydforbindelse med alle elevene. Instruktør må også kunne gjøre bruk av/vise illustrasjoner, Power Point, andre læreverktøy mv. mens undervisningen pågår.

Utover dette må gjeldende krav i kontrollopplæringsforskriften, som eksempelvis kravene til tilstedeværelse, måloppnåelse, elevfortegnelse, elevantall osv. være oppfylt.

2.3.4 Nærmere om E-læring

E-læring kan omfatte ulike former for fjernundervisning der eleven benytter PC eller lignende for å motta lærestoff og oppgaver som man kan arbeide med og diskutere og levere sine besvarelser ut fra. Lærestoffet kan bli presentert via nett og presentasjonen kan være interaktiv, enten ved at programmet gir ulike former for respons eller gjennom kommunikasjon med andre elever, lærere og veiledere.

Opplæringsopplegg som baserer seg på e-læring, skal i innhold og omfang være tilsvarende det som beskrives i den enkelte modul. Det må også leveres opplæringsplan for e-læring, som også viser innholdet i e-læringen, jf. § 2.

E-læringsmodulene må være utformet slik at de setter krav til gjennomgang fra elevens side, eksempelvis ved kontrollspørsmål, evaluering mv. underveis eller etter ferdig modul. E-læringsmoduler som ikke oppfyller disse vilkårene, vil bli underkjent.

2.4 § 4. Undervisning, evaluering av elev og læreplaner

Forskriftens § 4 første ledd slår fast at undervisningsopplegget som den aktuelle opplæringsvirksomheten tilbyr må legge til rette for at elevene kan nå de fastsatte læringsmålene angitt i kapittel 4 og 5 i forskriften. Det er stilt krav om at opplæringen skal gjennomføres på norsk.

For ytterligere å sikre at eleven faktisk har tilegnet seg de mål som er påkrevet etter kapittel 4 og 5 i forskriften, skal opplæringsvirksomheten foreta en evaluering av eleven. En evaluering kan gjennomføres underveis i opplæringen, eksempelvis etter en eller flere gjennomførte moduler, eller etter gjennomført opplæring. En evaluering kan bestå i teoretisk og/eller praktisk prøve eller annen tilsvarende evaluering. Statens vegvesen kan også føre tilsyn med opplæringsvirksomhetenes evaluering av elevene, jf. forskriftens § 30 tredje ledd bokstav c.

Dersom opplæringspersonellet ser at eleven underveis i opplæringen åpenbart ikke klarer de målene som er satt, må eleven gjennomføre tilleggsopplæring. Det kan også være aktuelt å gi tilleggsopplæring dersom en elev ikke består en evaluering eller prøve utført av opplæringsvirksomheten. Innholdet i en slik opplæring må vurderes av

opplæringspersonellet opp mot elevens behov. Opplæringsvirksomhetene vil da måtte tilby opplæring som går utover de obligatoriske timene satt til opplæringen.

Tredje ledd er hjemmel for å fastsette læreplan. Læreplanen er en beskrivelse av de hovedmål, delmål og hovedmomenter som skal inngå i grunnopplæringen for å bli godkjent som kontrollør i periodisk kontroll av kjøretøy. Det samme gjelder for oppfriskningsopplæringen for å beholde godkjenningen som kontrollør. Læreplanen anses ikke som forskrift, men en veiledning for opplæringsvirksomhetene. Den skal være grunnlaget for opplæringsvirksomhetenes utarbeidelse av egne opplæringsplaner. Læreplanene inngår i disse retningslinjene og følger nedenfor i kapittel 3 og 4.

2.5 § 5. Godkjenning av opplæringsvirksomhet

2.5.1 Innledning

Forskriftens § 5 regulerer godkjenning av opplæringsvirksomheter og krav for slik godkjenning.

Første ledd stadfester at bare godkjente opplæringsvirksomheter kan gi grunnopplæring og oppfriskningsopplæring i periodisk kontroll av kjøretøy og at slik godkjenning gis av Statens vegvesen. Opplæring i periodisk kontroll av kjøretøy etter denne forskriften kan med andre ord ikke gjennomføres uten godkjenning. Statens vegvesen er godkjenningsmyndighet.

Andre ledd lister i bokstav a til c opp de ulike kategoriene godkjenning en virksomhet kan få.

Forskriftens § 5 tredje ledd lister opp krav som må være oppfylt for å få en godkjenning som opplæringsvirksomhet. Statens vegvesen mener det er viktig at kvaliteten i opplæringen sikres gjennom en lik og tydelig forståelse av hva kravene for godkjenning innebærer. Disse vil derfor gjennomgås nærmere nedenfor.

Av fjerde ledd gis Statens vegvesen adgang til å sette vilkår for godkjenning og utdype kravene i retningslinjer. Gjennomgangen av godkjenningskravene nedenfor er å anse som disse retningslinjene.

Femte ledd viser til registrering av godkjenningene i Statens vegvesen sitt elektroniske register.

2.5.2 Generelt om krav stilt ved godkjenning som opplæringsvirksomhet

Forskriftens § 5 tredje ledd stiller krav til hva som skal være på plass for å få godkjenning som opplæringsvirksomhet. Overordnet skal en søknad dokumentere at *«søkeren oppfyller faglige, pedagogiske og administrative forutsetninger for å kunne tilby opplæring i samsvar med forskriften»*.

I tredje ledd oppstilles det videre i bokstav a til d krav til hva en søknad om godkjenning skal inneholde for å dokumentere at søkeren oppfyller dette overordnede kravet i tredje ledd.

Bokstav a

Søknaden skal oppgi hvilke kategorier virksomheten søker godkjenning for, slik at Statens vegvesen kan vurdere dokumentasjonen opp mot disse. Dersom søknaden gjelder godkjenning for flere kategorier opplæringsvirksomhet, vil dette ha betydning for gebyrileggelsen, jf. kontrolloplæringsforskriftens § 6.

Bokstav b

Med geografisk tilholdssted menes virksomhetens kontoradresser. Videre stilles det krav om opplysninger om virksomhetens faste undervisningslokale, når de har dette. I tillegg må søknaden inneholde opplysninger om undervisningsmateriell og utstyr som skal brukes i den praktiske og teoretiske opplæringen. Nærmere om dette og kravene til undervisningslokalet følger nedenfor.

Bokstav c

Søknaden må inneholde en opplæringsplan. Opplæringsplan er definert i forskriftens § 2 bokstav d, som en plan «som viser hvordan den enkelte opplæringsvirksomhet oppfyller forskriftens krav med de ressurser den har til rådighet. Planen skal gi opplysninger om virksomhetens opplæringspersonell, undervisningsmateriell, utstyr samt redegjøre for undervisningsmetoder, arbeidsmåter og gjennomføringen av de ulike modulene».

Opplæringsplanen har til formål å gi Statens vegvesen grunnlag for å vurdere om søkeren tilfredsstillende faglige, pedagogiske og administrative krav satt til virksomheten i forskriften. At opplæringsplanen skal fremlegges på godkjenningstidspunktet for kvalitetssikring, gir Statens vegvesen, som godkjenningsmyndighet, tydelig anledning etter forskriften til å vurdere om kvaliteten på den planlagte opplæringen er tilstrekkelig før godkjenning som opplæringsvirksomhet innvilges.

Opplæringsplanen behøver ikke være fullstendig på søknadstidspunktet. Det er tilstrekkelig med et utkast som gir et oversiktlig bilde av det tenkte innholdet. En opplæringsplan er et viktig måleinstrument for tilsynet og skal vise hvordan den aktuelle opplæringsvirksomheten vil oppfylle kravene i forskriften. Opplæringsplanen skal gi opplysninger om opplæringsinstitusjonens opplæringspersonell, undervisningsmateriell og teknisk utstyr.

Den skal også gjøre rede for hvilke undervisningsmåter virksomheten vil benytte seg av, arbeidsmåter og den nærmere gjennomføringen av de enkelte modulene. Opplæringsplanen skal videre inneholde en timeplan over undervisningen, som viser hvordan den dekker forskriftens krav til minimum tidsbruk. Opplæringsplanens innhold må være overensstemmelse med den aktuelle læreplanen fastsatt av Statens vegvesen, se § 4 tredje ledd.

Bokstav d

Søknaden skal inneholde opplysninger om den opplæringsansvarlige og opplæringspersonellets kvalifikasjoner og faglige bakgrunn. Den skal i det minste vise

hvilken utdanning og/eller relevant erfaring og praksis den som skal undervise i den enkelte modul bør ha, jf. § 10 første og fjerde ledd.

2.5.3 Nærmere om krav til fast undervisningslokale

Søknaden skal inneholde opplysninger om fast undervisningslokale, jf. § 5 fjerde ledd bokstav b. Grunnopplæringen skal skje i faste undervisningslokaler, og kan følgelig ikke tilbys som mobil opplæring. Dette følger av § 11 sjette ledd, som beskriver rammene for grunnopplæringen (vår understreking):

Grunnopplæringen består av 60 timer i kategori A Lette, 68 timer i kategori B Tunge og 60 timer i kategori C Traktor ved ordinær undervisning i fast undervisningslokale.

Oppfriskningsopplæringen kan også tilbys i fast undervisningslokale, men det er også anledning til å gi oppfriskningsopplæringen som et mobilt tilbud, se nedenfor.

Hva som ligger i at søknaden skal inneholde opplysninger om fast undervisningslokale kan vi blant annet lese nærmere av § 7. I § 7 bokstav a stilles det krav til blant annet undervisningslokalet:

a) Ha tilgang på relevant utstyr og undervisningslokale som er nødvendig for å gjennomføre den undervisning lærestedet er godkjent for

Søknaden skal vise hvilke lokaler opplæringsvirksomheten skal bruke til undervisning og opplyse hvordan lokalet er egnet til å gjennomføre den undervisningen som opplæringsvirksomheten søker godkjenning for, herunder arealbruk og eventuelt tilhørende utstyr. I kravet om «fast» undervisningslokale ligger at lokalet skal være ment for å etablere en reell og permanent drift av den undervisningen som opplæringsvirksomheten søker godkjenning for. Fast undervisningslokale er ikke ment å åpne for midlertidig drift, eksempelvis knyttet til lokale behov for kurs ol, jf. også at det for oppfriskningsopplæringen er anledning til å tilby mobil opplæring.

Det er tilstrekkelig at søker har en bekreftelse (eksempelvis leieavtale eller lignende) på at lokalene vil stilles til søkers disposisjon for undervisningen det søkes godkjenning for. Andre aktiviteter skal ikke stå i veien for gjennomføringen av den undervisningen som opplæringsvirksomheten skal bruke lokalene til eller påvirke undervisningen på en negativ måte. Det vil i praksis bety at undervisningen skal foregå i eget lokale, avskjermet fra eventuell øvrig aktivitet. Holdes ikke undervisningen i eget lokale, kan ikke den øvrige aktiviteten, som lokalet brukes til, foregå på samme tidspunkt som opplæringsvirksomhetens undervisning.

Utstyret som skal benyttes i undervisningen, se punkt 2.5.5, må være tilgjengelig i det/de aktuelle lokale(ne) som opplæringsvirksomheten skal bruke til undervisning.

Det vil være mulig å ha flere faste undervisningslokaler tilknyttet en godkjenning. Man kan søke om flere faste undervisningslokaler samtidig i én søknad om godkjenning som opplæringsvirksomhet. En allerede godkjent opplæringsvirksomhet kan også utvide

virksomheten knyttet til en opplæringskategori med flere faste undervisningslokaler i etterkant. Dette må det i tilfelle meldes til Statens vegvesen i god tid for at nytt fast undervisningslokale kan vurderes av Statens vegvesen før påtenkt oppstart av opplæring, se § 7 bokstav f. Søker må regne med normal saksbehandlingstid etter forvaltningsloven. Det nye lokalet må dokumenteres på samme måte som i en søknad om godkjenning, se § 5. Utvidelse av antallet faste undervisningslokaler knyttet til samme opplæringskategori vil ikke innebære en ny godkjenning og følgelig heller ikke nytt gebyr etter § 6.

2.5.4 [Nærmere om et mobilt opplæringstilbud](#)

Oppfriskningsopplæringen kan, i tillegg til å kunne tilby opplæring i faste undervisningslokaler, også tilbys som mobil undervisning, altså som undervisning utenfor opplæringsstedet., eksempelvis hos kunde. Dette følger indirekte av at § 27 fjerde ledd, som beskriver rammene for oppfriskningsopplæringen på samme måte som § 11 gjør for grunnopplæringen, ikke stiller krav om at undervisningen skal skje i fast undervisningslokaler.

Kravet til undervisningslokale blir mer et driftskrav for et mobilt undervisningstilbud enn det vil være ved godkjenning av et fast undervisningslokale. Kravet i § 7 bokstav a om å ha tilgang på relevant utstyr og undervisningslokale, som er nødvendig for å gjennomføre undervisning opplæringsvirksomheten er godkjent for, gjelder også for mobil undervisning. Andre aktiviteter skal ikke stå i veien for gjennomføringen av den undervisningen som opplæringsvirksomheten skal bruke lokalene til eller påvirke undervisningen på en negativ måte.

Dersom en godkjent opplæringsvirksomhet skal utvide undervisningstilbudet sitt innenfor en opplæringskategori, fra å være i faste undervisningslokaler til i tillegg å være mobilt, skal dette meldes om til Statens vegvesen, se § 7 bokstav f.

2.5.5 [Nærmere om krav til utstyr](#)

Søknaden skal inneholde opplysninger om hvilket undervisningsmateriell og utstyr som skal brukes i den praktiske og teoretiske opplæringen, jf. § 5 andre ledd bokstav b. Hvordan dette utstyret skal brukes i undervisningen for å oppfylle forskriftens krav, skal komme frem av opplæringsplanen, se bokstav c, jf. § 2 bokstav d.

Undervisningsmateriell og utstyr til bruk i undervisningen vil i en søknad om et delvis nettbasert undervisningstilbud innebære opplysninger om e-læringsprogram eller systemteknisk løsning for undervisning i virtuelt klasserom.

Utstyr til bruk i den praktiske undervisningen innebærer alt utstyr som er nødvendig for å kunne gjennomføre en periodisk kontroll av den eller de kjøretøykategoriene opplæringsvirksomheten skal bruke i undervisningen, se § 7 bokstav a. Det vil si at utstyret til bruk i undervisningen skal oppfylle utstyrskravene stilt til den relevante kontrollorgankategorien, i tråd med forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy § 8.

Søknaden skal vise hvordan kravene stilt til utstyr forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy § 8 tenkes overholdt i gjennomføringen av opplæringen det søkes om, herunder tilgang til utstyr, kalibrering og vedlikehold.

Ansvar for å ivareta kravene stilt til utstyr tilligger i sin helhet opplæringsvirksomheten. Vi viser her til § 7, hvor det er beskrevet at opplæringsvirksomheten skal ha tilgang på relevant og nødvendig utstyr.

2.6 § 6. Gebyr for godkjenning av opplæringsvirksomhet

Forskriftens § 6 bestemmer at det ved førstegangsgodkjenning av opplæringsvirksomhet skal betales et godkjenningsgebyr. Størrelsen på gebyrene er beregnet ut fra hva selve behandlingen av godkjenningsarbeidet koster.

Det skal også betales gebyr dersom det, etter at første søknad er behandlet og godkjent, er snakk om utvidelse til flere kategorier av godkjenninger (lette kjøretøy, tunge kjøretøy eller traktor).

Det skal betales ett gebyr ved samtidige godkjenninger, altså når det søkes om flere godkjenningskategorier samtidig.

2.7 § 7. Administrative krav til opplæringsvirksomheten

Forskriftens § 7 er av administrativ karakter. De administrative kravene har som formål å tilrettelegge for at undervisningen har tilstrekkelig faglig og pedagogisk kvalitet. De administrative kravene skal også muliggjøre et effektivt tilsyn med opplæringsvirksomhetene, samt gi elevene grunnlag for på forhånd å kunne ta stilling til opplæringsvirksomhetenes undervisningstilbud – hva priser og andre betingelser angår.

Bestemmelsen er ikke en uttømmende regulering av de administrative krav som stilles til lærestedet. Se også § 9 om elevfortegnelse.

Første ledd regulerer i bokstav a til f krav stilt til driften av opplæringsvirksomhetene.

Bokstav a

I henhold til bokstav a er det opplæringsvirksomhetene som har ansvaret for å ivareta kravene stilt til lokaler og utstyr i sin helhet. At opplæringsvirksomheten skal ha tilgang til alt nødvendig utstyr innebærer i realiteten alt utstyr som er nødvendig for å kunne gjennomføre en riktig periodisk kontroll av den eller de kjøretøykategoriene opplæringsvirksomheten skal bruke i sin undervisning.

Lokaler og teknisk utstyr skal tilfredsstillende samme krav som gjelder for godkjente kontrollorgan for tilsvarende kjøretøykategori, ettersom undervisningen innebærer demonstrasjon og opplæringen knyttet til kontrollgjennomføringen som er regulert i

forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy. Dette gjelder både krav til pliktig utstyr, samt krav til vedlikehold og kalibrering av dette utstyret, jf. forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy § 8.

Den teoretiske undervisning kan skje i egnet klasserom, som nettbasert opplæring eller gjennom e-læring såfremt det er mulig.

Bokstav b

Bokstav b stiller krav om at opplæringsvirksomheten alltid skal ha personell og opplæringsansvarlig med tilstrekkelig kompetanse på plass, herunder at all undervisning skal skje av personer som oppfyller kravene stilt til kompetanse i § 10.

Bokstav c

Bokstav c regulerer en informasjonsplikt for opplæringsvirksomhetene for å gi elevene best mulig grunnlag for vurdering av det aktuelle opplæringstilbudet.

Bokstav d

Meldingen om sted og tidspunkt for gjennomføring av opplæring, som opplæringsvirksomhetene er påkrevd i bokstav d, skjer elektronisk i Statens vegvesens register.

Statens vegvesen skal gjennom tilsyn følge opp at opplæringsvirksomhetene oppfyller kravene i kontrollør opplæringsforskriften. For å kunne føre tilsyn med at opplæringsvirksomhetene følger kravene i forskriften er vi avhengig av kjennskap til undervisningslokalene opplæringsvirksomhetene benytter til enhver tid, samt tidspunktene for når undervisning skal gjennomføres.

Kravet om å melde fra om sted blir særlig vesentlig når opplæringen skal gjennomføres mobilt.

Bokstav e

Registrering av gjennomført opplæring skjer også elektronisk i Statens vegvesens register. Fristen på 7 dager etter at eleven gjennomførte opplæringen er i hovedsak satt for å sikre elevenes behov for dokumentasjon på gjennomført opplæring. Gjennomført opplæring er én av tre vilkår for godkjenning som kontrollør. Dato for gjennomført opplæring er også utgangspunktet for beregningen av når godkjenningen som kontrollør utløper (5 år), hvis ikke eleven gjennomfører oppfriskningsopplæring. Kontrollørgodkjenningen er regulert i forskrift om periodisk kontroll § 12.

Bokstav f

Statens vegvesen er avhengig av å motta informasjon om opplæringsvirksomheten, som vil kunne få betydning for godkjenningen. Statens vegvesen kan vurdere om endringene tilsier at opplæringsvirksomheten i realiteten har etablert seg på nytt og krever ny godkjenning. Dette vil typisk være når en opplæringsvirksomhet i realiteten avvikles eller i realiteten utvider undervisningstilbudet, som krever en ny opplæringsplan.

Forskriftens § 7 andre ledd hjemler Statens vegvesen adgang til å stille krav om elektronisk innmelding av opplysninger i tråd med forskriften.

2.8 § 8. Faglige og pedagogiske krav til opplæringsvirksomheten

Bestemmelsen stiller faglige og pedagogiske krav til opplæringsvirksomhetenes undervisningstilbud

Bokstav a stadfester at opplæringstilbudet skal være i samsvar med kravene stilt til innholdet, omfanget og gjennomføringen, slik det er regulert i forskriften, herunder læremålene og eventuelle vilkår knyttet til opplæringsvirksomhetens godkjenning.

Kravet om tilleggsopplæring i bokstav b er tenkt som en mulighet dersom opplæringspersonellet ser at eleven åpenbart ikke klarer de målene som er satt. Opplæringsvirksomhetene må ha rutiner for hvordan slik opplæring skal gjennomføres.

Kravet om at det skal gis opplæring av «forsvarlig pedagogisk karakter» i bokstav c innebærer at det må kunne reageres mot opplæring som helt åpenbart ikke fører til at elevene når målene fastsatt i forskriften.

Av bestemmelsens bokstav d kan vi lese at opplæringsplanene må være oppdaterte.

Regelen gitt i bokstav e kan betegnes som en logisk konsekvens av at oppdatert opplæringsplan til enhver tid skal foreligge, ettersom undervisningen rent faktisk må være i henhold til opplæringsplanen.

Bokstav d og e begrunnes i at både elevene og Statens vegvesen skal kunne forvente at opplæringsplanen som fremlegges reflekterer opplæringsvirksomhetens reelle undervisningstilbud. Kravene knyttet til opplæringsplanen har og til hensikt å mane til pedagogisk og faglig bevissthet hos opplæringsvirksomheten.

Det forutsettes i bokstav f at virksomhetene benytter personell i tråd med de kvalifikasjoner forskriften setter, se § 10.

2.9 § 9. Elevfortegnelse

Regelen er en direkte følge av opplæringsmodellens krav om at et definert antall obligatoriske opplæringstimer skal gjennomføres. Opplysninger om hvilken opplæring den enkelte elev har gjennomført må dokumenteres nøyaktig og være sporbar, både for elevene, opplæringsvirksomhetene og for tilsynet.

Opplysningen, enten de er lagret manuelt eller elektronisk, skal oppbevares i fem år. Dette må til en viss grad sees i sammenheng med krav om oppfriskningsopplæring hvert femte år.

I tillegg ser Statens vegvesen at det kan være behov for å gå tilbake til disse opplysningene i tilsynsøyemed.

2.10 § 10. Opplæringsansvarlig og opplæringspersonell

Opplæringsvirksomheten skal ha en opplæringsansvarlig som skal følge opp undervisningen som opplæringsvirksomheten gir. Bestemmelsens første ledd angir de kvalifikasjonene som kreves for å være opplæringsansvarlig. At den som har det faglige ansvaret på vegne av opplæringsvirksomheten bør ha kunnskap om fagfeltet er bakgrunnen for kravet om kompetanse innen periodisk kontroll for opplæringsansvarlig. Relevant kompetanse kan eksempelvis være kompetanse som teknisk leder/stedfortreder eller som kontrollør i et kontrollorgan, jf. gjeldende regler i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy §§ 11 og 12.

Opplæringsansvarlig må videre kunne vise til undervisningserfaring. En stor del av vedkommende sine oppgaver vil bestå i å undervise. Fokuset skal settes på elevens læring. For at elevene skal nå sine mål må opplæringsansvarlig legge til rette for dette. Pedagogiske forutsetninger for å gi opplæring bør derfor være til stede for at eleven skal ha best mulig utbytte av opplæringen.

Annet ledd definerer det ansvar som påhviler opplæringsansvarlig på et mer overordnet nivå og må leses i sammenheng med tredje ledd.

Tredje ledd gir en oppregning av de mer konkrete pliktene som omfattes av ansvaret til opplæringsansvarlig som er definert i annet ledd. Listen er ikke uttømmende. Manglende overholdelse av plikter etter tredje ledd vil i utgangspunktet innebære en overtredelse av bestemmelsen. Pliktene i tredje ledd er relativt konkret formulert. Blant annet er opplæringsansvarlig den med det overordnede faglige ansvaret for virksomheten, herunder kvalitetssikre opplæring og opplæringspersonell og ta seg av de administrative oppgavene opplæringsvirksomheten har, blant annet å melde inn opplæring. Vedkommende vil også være kontaktperson opp mot Statens vegvesen som godkjenningmyndighet og opp mot tilsynet.

Fjerde ledd omhandler opplæringspersonellens kvalifikasjoner og stiller krav om kompetanse tilpasset den enkelte modulen.

Femte ledd regulerer Statens vegvesens adgang til å stille krav om at opplæringspersonellet skal gjennomgå opplæring i regi av Statens vegvesen før opplæring starter eller underveis i opplæringen. Dette kravet er satt som en sikkerhetsventil for å sikre kompetanse til opplæringsvirksomhetene og for at det opplæringstilbudet som gis til elevene blir mest mulig likt og forutsigbart.

2.11 §§ 11 til 30 om innholdet og omfanget av grunnopplæringen og oppfriskningsopplæringen

Se kapittel 3 og 4 om læreplan for henholdsvis grunnopplæringen og oppfriskningsopplæringen.

2.12 § 31. Tilsyn med opplæringsvirksomhet

Behovet for regulering av tilsyn med opplæringsvirksomheter i egen bestemmelse må sees i sammenheng med at det etableres en godkjenningsordning for disse.

Bestemmelsens første ledd sier at Statens vegvesen skal føre tilsyn med virksomheter som utfører «godkjenningspliktig grunnopplæring og oppfriskningsopplæring» i henhold til forskriften. Dette innebærer at Statens vegvesen kan føre tilsyn med enhver virksomhet som tilbyr slik opplæring, godkjent eller ikke.

Andre ledd regulerer opplæringsvirksomhetenes plikt til å tilrettelegge for tilsyn og bistå slik at tilsyn kan gjennomføres ved å gi Statens vegvesen adgang og dokumenter. Bestemmelsen presiserer også at Statens vegvesen når som helst kan overvære undervisningen. Tilsynet kan altså skje som uanmeldt tilsyn.

I tredje ledd bokstav a til c listes det opp hva Statens vegvesen kan undersøke i tilsynet og skiller mellom tilsyn med kravene til etablering og drift er oppfylt og tilsyn med kvaliteten på tjenesteleveransen. Bokstav c nevner særskilt at det også skal føres tilsyn med at opplæringsvirksomheten evaluerer elevens måloppnåelse, se § 4 andre ledd. Dette presiserer viktigheten av elevevaluering.

2.13 § 32. Krav til tilsynspersonellet

Bestemmelsen bygger på krav i direktiv 2014/45/EU art. 14, jf. vedlegg V. Direktivet stiller krav om at tilsynspersonellet skal ha teknisk kompetanse, opplæring og uavhengighet. Kravet til uavhengighet er oppfylt gjennom forvaltningslovens habilitetsregler. Når det gjelder krav til teknisk kompetanse og opplæring er det stilt krav om intern opplæring i Statens vegvesen, i tillegg til gjennomført opplæring i periodisk kontroll, for tilsynspersonellet.

2.14 § 33. Reaksjoner mot opplæringsvirksomhet

Forskriftens § 33 fastsetter hva som kan gi grunnlag for reaksjoner mot opplæringsvirksomheten, dersom det avdekkes uregelmessigheter, og hvilke reaksjoner som er aktuelle.

Reaksjonsbestemmelsen er utformet som «kan–bestemmelser». Det innebærer at det er opp til forvaltningens skjønn å bestemme om det skal reageres for brudd på kravene, herunder også hvordan det skal reageres. Selvfølgelig innenfor de rettslige rammene som oppstilles i lov og forskrift. Formålet med reaksjonene er først og fremst å sikre at opplæringen holder riktig kvalitet og at elevene sikres sitt læringsutbytte.

Reaksjonene pålegg om retting, advarsel, stansing, tilbakekalling av godkjenning og tvangsmulkt har alle det til felles at de er forvaltningsreaksjoner. De har ikke først og fremst et straffemessig formål. De kan ilegges uten å ta hensyn til skyld (på objektivt grunnlag). Ileggelse av forvaltningsreaksjoner mot virksomhet eller person er ikke i strid med forbudet om dobbeltstraff. Det innebærer at ett og samme forhold samtidig og uavhengig av hverandre i tid, kan følges både i forvaltningsporet og i straffesporet med anmeldelse.

Beslutning om ileggelse av en forvaltningsreaksjon i en konkret sak, er å anse som et enkeltvedtak, og skal derfor følge forvaltningslovens krav til saksforberedelse og til vedtaks form og innhold. Vedtakene kan på vanlig måte påklages etter forvaltningslovens system og gyldigheten av vedtakene kan også prøves for domstolene.

Pålegg om retting

Tilsynet gis hjemmel til å gi pålegg om å rette en mangel i første ledd. Et pålegg om retting gis for å sikre at opplæringen som gjennomføres gjøres i samsvar med forskriften og pålegg kan gis i den grad det er nødvendig for å sikre etterlevelsen av regelverket.

Stansing

Tilsynsmyndighetens gis i første ledd også myndighet til også å kunne stanse opplæringen til feilene og manglene er rettet, eventuelt til vedtak om annen reaksjon er vurdert og avgjort. Stansing av virksomhet er rettslig å betrakte som et pålegg om opphør av et ulovlig forhold og vil gjerne være et utgangspunkt for ytterligere reaksjoner, dersom stansingsvedtaket ikke etterleves.

Tvangsmulkt

Andre ledd gir tilsynet hjemmel til å kunne ilegge tvangsmulkt. Tvangsmulkten kan tas i bruk dersom pålegg gitt etter tilsyn ikke respekteres.

Advarsel

Det følger av tredje ledd at det kan gis advarsel for mindre vesentlige forhold. Uttrykket «mindre vesentlige forhold» skal forstås som overtredelser av plikter etter forskriften som ut fra en samlet vurdering fremstår som mindre alvorlige eller klanderverdige enn pliktbrudd som uten videre medfører tilbakekalling av godkjenning.

Tilbakekalling av godkjenning

Hjemmelen for å kunne tilbakekalle godkjenningen som opplæringsvirksomhet følger av fjerde ledd. En godkjenning kan tilbakekalles midlertidig eller permanent, dersom det avdekkes forhold som faller inn under fjerde ledd. Tilbakekall av godkjenning kan iverksettes når det objektivt sett foreligger en overtredelse av regelverket uten at tilsynsmyndigheten nødvendigvis må ta stilling til om noen er å klandre for forholdet.

Tilbakekallingsperioden

Tilbakekallingsperioden er etter sjetten ledd normalt 1 til 6 måneder ved første gangs tilbakekalling, 6 til 12 måneder ved andre gangs tilbakekalling og minst 12 måneder ved tredje gangs tilbakekalling. Dette gir Statens vegvesen mulighet til å utøve skjønn når de skal fastsette tilbakekallingsperioden, samtidig som det er direkte i forskriften regulert hva som skal anses normalt. Det kan likevel ikke utelukkes at det oppstår tilfeller som gjør at det er behov for en lengre tilbakekalling enn det forskriften oppstiller. Dette er det anledning til å gi, jf. ordlyden «normalt» i forskriftene.

2.15 § 34. (opphevet)

2.16 § 35. Unntak

Bestemmelsen gir statens vegvesen mulighet til å gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften, såfremt det foreligger særlig tungtveiende grunner. Unntakene skal gjøres som enkeltvedtak i henhold til forvaltningslovens regler. Unntak må vurderes konkret i hvert enkelt søknadstilfelle, og kan i utgangspunktet bare gis når det i den konkrete saken foreligger særlig tungtveiende grunner som forsvarer unntak fra forskriften. En evt. søknad må dokumentere og begrunne ønske om unntak. Terskelen for å gjøre unntak er høy og er kun ment som en sikkerhetsventil.

2.17 § 36. Ikrafttredelse

Forskriften trådte i kraft den 1. oktober 2018, med revisjon av enkelte bestemmelser med ikrafttredelse 1. januar 2023.

3 Læreplan for grunnopplæring

3.1 § 11. Modulbaserte opplæringsløp for grunnopplæringen

Grunnopplæringen består av 3 separate opplæringsløp; ett for kontroll av lette kjøretøy, ett for kontroll av tunge kjøretøy og ett for traktor. Hvert enkelt løp gir kompetanse i den enkelte kontrollørkategori. Opplæringsløpene har samme oppbygging med 8 moduler i hvert løp. Opplæringsløpene er som følger:

	Lette kjøretøy	Tunge kjøretøy	Traktor
Modul 1	2 timer		
Modul 2	2 timer		
Modul 3A / 3B/3C	4 timer	5 timer	4 timer
Modul 4A / 4B /4C	10 timer	12 timer	10 timer
Modul 5	5 timer		
Modul 6A / 6B /6C	30 timer	35 timer	30 timer
Modul 7	4 timer		
Modul 8	3 timer		
Totalt timeantall	60 timer	68 timer	60 timer

Modulene 1, 2, 5, 7 og 8 er fellesmoduler og skal ha samme innhold i alle opplæringsløpene. Modulene 3, 4 og 6 skal være tilpasset det enkelte opplæringsløp.

Hver modul har et hovedmål og ofte flere delmål. Målene består videre av hovedmomenter. Til sammen må eleven ha deltatt i undervisningen i alle 8 modulene for det valgte opplæringsløpet. Alle modulene inneholder delmål som skal oppnås slik at eleven kan oppfylle hovedmålet.

Modulene skal gjennomføres i stigende nummerrekkefølge. Likevel kan modul 6A/modul 6B/modul 6C gjennomføres når det passer best med den øvrige undervisningen og deles opp i mindre enheter etter behov. Det betyr blant annet at modul 7 og 8 kan gjennomføres før modul 6 og at deler av modul 6 kan gjennomføres før modulene 7 og 8.

Tungbilopplæringen må gjennomføres av kontrollører som skal kontrollere kjøretøy over 3500 kg med trykkluftbremses. For kjøretøy mellom 3500 kg og 7500 kg med hydrauliske bremses er det tilstrekkelig med opplæring for lette kjøretøy. Traktormodulene må gjennomføres av kontrollører som skal kontrollere traktor.

Fellesmodulene er like i alle tre opplæringsløpene. Disse modulene skal kun gjennomføres ved første gangs grunnopplæring. Det innebærer at dersom en elev har gjennomført et opplæringsløp, og senere ønsker å gjennomføre et annet, så er det ikke behov for å gjennomføre fellesmodulene på nytt. Det vil være tilstrekkelig å gjennomføre de kategorispesifikke modulene (3, 4 og 6) for det aktuelle opplæringsløpet.

3.2 § 12. Hovedmål for grunnopplæring

Etter gjennomført grunnopplæring i periodisk kontroll av kjøretøy skal eleven ha nødvendig kunnskap, ferdigheter og holdninger til å utføre periodisk kontroll av kjøretøy.

Eleven skal:

- Ha kunnskap om nødvendig regelverk og retningslinjer
- Kunne utføre periodisk kontroll av kjøretøy riktig og med rett resultat
- Vise profesjonalitet i sin utførelse av kontrolloppdraget
- Kunne veilede kjøretøyeier om resultatet på en riktig måte

Opplæringen skal være målstyrt og hovedfokuset skal settes på elevens læring. Lærerens tilrettelegging og tilpasning av undervisningen er viktig for at eleven skal nå målene. Det har mindre betydning hvor langt læreren er kommet i sitt undervisningsopplegg, hvis eleven ikke er kommet like langt i sin læring.

Det skal legges vekt på å benytte arbeidsmåter som gjør eleven til en aktiv deltaker. De teoretiske timene skal ikke utelukkende bestå av powerpointpresentasjoner. Timetallet gir rom for å gi konkrete oppgaver eller legge opp til andre undervisningsformer ved at det formuleres problemstillinger som eleven skal ta stilling til. Andre temaer kan introduseres ved at eleven først undersøker og vinner erfaringer, deretter trekkes det konklusjoner.

Undervisningen skal være preget av toveis kommunikasjon der diskusjon, erfaringsutveksling og elevens spørsmål får stor plass. Organisering, valg av aktiviteter og spørsmålsstilling skal i alle delene av opplæringen tilpasses slik at hver enkelt elev får et godt læringsutbytte.

Den obligatoriske opplæringen skal ha som formål å gi nødvendig kunnskap og ferdighet i gjennomføring av periodisk kontroll. Videre skal den også ha som mål å utvikle elevens bevissthet, oppfattelse og holdning til trafiksikkerhet og

betydningen kontrollene har for trafikksikkerheten.

Eleven må oppleve at teori og praksisundervisningen er godt organisert og integrert. På denne måten kan man også legge til rette for at tiden utnyttes optimalt. Ved

Valg av øvinger og aktivitet må det tas hensyn til elevens egne forutsetninger og erfaringer.

3.3 § 13. Modul 1: Formål med periodisk kontroll av kjøretøy

Tidsforbruk: 2 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal forstå bakgrunnen for, hensikten med og de overordnede målene for ordningen med periodisk kontroll av kjøretøy.

Delmål 1.1: Eleven skal kjenne til historisk bakgrunn for kontrollordningen nasjonalt og reguleringene innen EU

Hovedmomenter:

- Når ble periodisk kontroll av kjøretøy innført i Norge og for hvilke kjøretøy, samt de ulike kontrollintervallene
- Grunnlag for innføringen av periodisk kontroll av kjøretøy
- Utviklingen av kontrollordningen frem til nå, både nasjonalt og innen EU
- Endringer fra kontrollveiledning frem til dagens kontrollinstruks

Delmål 1.2: Eleven skal kjenne til hensikten med kontrollordningen

Hovedmomenter:

- Opprinnelig begrunnelse for innføring av periodisk kontroll av kjøretøy
- Begrunnelsene for kontrollordningen i dir 2014/45/EU

Delmål 1.3: Eleven skal kjenne til målene for periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- EU's mål med kontrollordningen

- Nasjonal målsetting med kontrollordningen inkludert 0-visjonen
- Periodisk kontroll av kjøretøy og trafikksikkerhet
- Periodisk kontroll av kjøretøy og miljø

3.4 § 14. Modul 2: Offentlig forvaltning og reguleringer av betydning for kontrollfunksjonen

Tidsforbruk: 2 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha oversikt over den offentligrettslige reguleringen av periodisk kontroll av kjøretøy i Norge.

Delmål 2.1: Eleven skal kjenne til organiseringen av Statens vegvesen samt kontrollorganenes forhold til Statens vegvesen ved periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Kort om oppbyggingen av Statens vegvesen og den periodiske kontrollen sin rolle i Statens vegvesen sitt arbeid
- Forholdet mellom politisk ledelse (Samferdselsdepartementet) og statsforvaltningen (Statens vegvesen)
- Statens vegvesen sitt ansvar for periodisk kontroll av kjøretøy
- Forholdet mellom Statens vegvesen og kontrollorganene

Delmål 2.2: Eleven skal kjenne til aktuelle hjemler i vegtrafikkloven, forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy og forskrift om opplæring i periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Kort om vegtrafikkloven
- Kort om forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy
 - Habilitetskrav ved gjennomføring av kontroller
 - Kjøretøyeiers rettigheter i forbindelse med gjennomføring av kontroller
- Kort om forskrift om opplæring i periodisk kontroll av kjøretøy

Delmål 2.3: Eleven skal kjenne til og drøfte reguleringer rundt personvern og innsyn

Hovedmomenter:

- Personvern og innsyn – aktuelle hjemler i offentlighetsloven og lov om personopplysninger

Delmål 2.4: Eleven skal ha kunnskap om og diskutere etikkbegrepet og kunne sette dette i sammenheng med periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Hva er etikk
- Hvilke etiske dilemma kan oppstå ved periodisk kontroll av kjøretøy
- Hvordan løse etiske dilemma

3.5 § 15. Modul 3A: Kjøretøyteknologi for lette kjøretøy

Tidsforbruk: 4 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om de ulike kjøretøyteknologiske emnene for lette kjøretøy.

Delmål 3A.1: Eleven skal ha god kunnskap om kjøretøyets bremsesystem

Hovedmomenter:

- Hydrauliske bremsesystem – oppbygging og virkemåte
- Bremskraftforsterker – oppbygging og virkemåte
- 2-krets bremsesystem
- ABS – oppbygging og virkemåte
- Ulike hjulbremssystem – oppbygging og virkemåte
- Andre bremsesystem inkludert påløpsbrems
- Parkeringsbrems – ulike typer, oppbygging og virkemåte

Delmål 3A.2: Eleven skal ha god kunnskap om styringens oppbygging og funksjon på lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Styringsgeometri og hjulstilling – virkemåte og betydning
- Servostyring – ulike typer og deres virkemåter

- Rattaksel – oppbygging og virkemåte
- Snekke/tannstang – oppbygging og virkemåte
- Styremekanismens virkemåte

Delmål 3A.3: Eleven skal ha god kunnskap om de ulike faktorene som har betydning for sikten i lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike typer glass/vindu (laminert, herdet mv) og deres innfesting (liming, pakning mv)
- Ulike typer speil (normal/konveks/konkav mv)

Delmål 3A.4: Eleven skal ha god kunnskap om ulike lykter, lys, lysutstyr samt andre elektroniske komponenter på lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike lykter og lyskilder
- Lysfarger
- Lysstyrke
- Merking av lykter
- De ulike lysfunksjonene – virkemåte, hensikt mv
- Skjematisk beskrivelse av drivsystem mv for kjøretøy med elektrisk fremdrift

Delmål 3A.5: Eleven skal ha god kunnskap om hjuloppheng, hjul og dekk på lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike hjuloppheng (stiv aksling, McPherson mv) og deres virkemåter
- Ulike system (bladfjær, skruefjær, torsjonsfjær mv) og deres virkemåter
- Støtdemper – funksjon og virkemåte
- Hjulvinkler og deres betydning
- Oppbygging og merking av dekk
- Oppbygging og merking av felg

Delmål 3A.6: Eleven skal ha god kunnskap om karosseri og ramme på lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Oppbygging av selvbærende karosseri, ramme og chassis

- Deformasjonssoner og deres betydning
- Passasjer-/sikkerhetsbur og deres betydning
- Sikkerhetssystemer (airbag, beltestrammere osv.)

Delmål 3A.7: Eleven skal ha god kunnskap om avgassutslipp og støy fra lette kjøretøy samt deres miljøulemper

Hovedmomenter:

- Forbrenningsprosessene (otto- og dieselmotor)
- Ulike typer drivstoff (bensin, diesel, LPG, CNG osv.)
- Avgasser ved forbrenning (hvilke, hvordan de påvirkes og styres mv.)
- Rensing av avgass (katalysatorsystemer, partikkelfilter, tilsetninger mv.)
- Ulike faremoment og skadevirkninger av avgasser – lokalt og globalt
- Hva er støy og hvordan måle støy
- Ulike støykilder fra kjøretøy

3.6 § 16. Modul 3B: Kjøretøyteknologi for tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 5 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om de ulike kjøretøyteknologiske emnene for tunge kjøretøy.

Delmål 3B.1: Eleven skal ha god kunnskap om tunge kjøretøys bremsesystem med særlig vekt på trykkluftmekaniske- og elektroniske bremsesystem

Hovedmomenter:

- Trykkluftmekaniske bremsesystem – typer, oppbygging og virkemåte
- Ventiler – typer og virkemåte
- Hjulbrems – typer, oppbygging og virkemåte
- EBS, ABS og andre elektroniske hjelpesystem – funksjoner og varianter
- Andre bremsesystem inkludert påløpsbrems
- Parkeringsbrems – ulike typer, oppbygging og virkemåte

Delmål 3B.2: Eleven skal ha god kunnskap om styringens oppbygging og funksjon på tunge kjøretøy, både bil og tilhenger til bil

Hovedmomenter:

- Styringsgeometri og hjulstilling – virkemåte og betydning
- Servostyring – ulike typer og deres virkemåter
- Rattaksel – oppbygging og virkemåte
- Snekke/tannstang – oppbygging og virkemåte
- Styremekanismens virkemåte
- Svingkrans
- Svingskive og king-pin
- Tilhengers sporing

Delmål 3B.3: Eleven skal ha god kunnskap om de ulike faktorene som har betydning for sikten i et tungt kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike typer glass/vindu (laminert, herdet mv) og deres innfesting (liming, pakning mv)
- Ulike typer speil (normal/konveks/konkav mv)
- Blindsoner og sikthindringer på tunge kjøretøy

Delmål 3B.4: Eleven skal ha god kunnskap om ulike lykter, lys, lysutstyr samt andre elektroniske komponenter på tunge kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike lykter og lyskilder
- Lysfarger
- Lysstyrke
- Merking av lykter
- De ulike lysfunksjonene – virkemåte, hensikt mv.
- Spesielle elektriske funksjoner og utstyr på tunge kjøretøy

Delmål 3B.5: Eleven skal ha god kunnskap om hjuloppheng, hjul og dekk på tunge kjøretøy

Hovedmomenter:

- Ulike hjuloppheng (stiv aksling, uavhengig hjuloppheng mv) og deres virkemåter
- Sporing

- Ulike fjæringssystem (luftfjæring, bladfjær, skruefjær, torsjonsfjær mv) og deres virkemåter
- Støtdemper/demperinnretning – funksjon og virkemåte
- Hjulvinkler og deres betydning
- Oppbygging og merking av dekk
- Oppbygging og merking av felg

Delmål 3B.6: Eleven skal ha god kunnskap om ramme, drag og bærende konstruksjoner på tunge kjøretøy

Hovedmomenter:

- Oppbygging av karosseri/påbygg og ramme/chassis
- Rammekonstruksjoner på tyngre kjøretøy (oppbygging, styrke, sammenføyning mv.)
- Innfesting til ramme
- Tilhengerdrag og tilhengerfeste (oppbygging, styrke, produsentkrav mv.)
- Sikkerhetssystemer (airbag, beltestrammere osv.)

Delmål 3B.7: Eleven skal kjenne til ulike typer påbygg på tunge kjøretøy

Hovedmomenter:

- Hjelperamme
- Innfesting til hjelperamme
- Ulike typer påbygg (krokcontainer, dumperkasse, vekselplass, kran, tipp osv)

Delmål 3B.8: Eleven skal ha god kunnskap om avgassutslipp og støy fra tunge kjøretøy samt deres miljølemper

Hovedmomenter:

- Forbrenningsprosessene (otto- og dieselmotor)
- Ulike typer drivstoff (bensin, diesel, LPG, CNG osv.)
- Avgasser ved forbrenning (hvilke, hvordan de påvirkes og styres mv.)
- Rensing av avgass (katalysatorsystemer, partikkelfilter, tilsetninger mv.)
- Ulike faremoment og skadevirkninger av avgasser – lokalt og globalt
- Hva er støy og hvordan måle støy
- Ulike støykilder fra kjøretøy

3.7 § 17. Modul 3C: Kjøretøyteknologi for traktor

Tidsforbruk: 4 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om de ulike kjøretøyteknologiske emnene for traktor.

Delmål 3C.1: Eleven skal ha god kunnskap om traktorens bremsesystem

Hovedmomenter:

- Ulike bremsesystem – oppbygging og virkemåte, inkludert påløpsbrems
- Ulike hjulbremssystem – oppbygging og virkemåte
- Ulike styringer av tilhengerbrems
- Parkeringsbrems – ulike typer, oppbygging og virkemåte

Delmål 3C.2: Eleven skal ha god kunnskap om styringens oppbygging og funksjon på traktor

Hovedmomenter:

- Styringsgeometri og hjulstilling – virkemåte og betydning
- Servostyring – ulike typer og deres virkemåter
- Snekke – oppbygging og virkemåte
- Styremekanismens virkemåte
- Andre styremekanismer (midjestyling mv.)

Delmål 3C.3: Eleven skal ha god kunnskap om de ulike faktorene som har betydning for sikten i en traktor

Hovedmomenter:

- Ulike typer glass/vindu (laminert, herdet mv) og deres innfesting (liming, pakning mv)
- Ulike typer speil (normal/konveks/konkav mv)
- Blindsoner og sikthindringer på traktor

Delmål 3C.4: Eleven skal ha god kunnskap om ulike lykter, lys, lysutstyr samt andre elektroniske komponenter på trakto

Hovedmomenter:

- Ulike lykter og lyskilder
- Lysfarger
- Lysstyrke
- Merking av lykter
- De ulike lysfunksjonene – virkemåte, hensikt mv

Delmål 3C.5: Eleven skal ha god kunnskap om hjuloppheng, hjul og dekk på traktor

Hovedmomenter:

- Ulike hjuloppheng (stiv aksling, uavhengig hjuloppheng mv.) og deres virkemåter
- Ulike fjærings- og dempingssystem og deres virkemåter
- Hjulvinkler og deres betydning
- Oppbygging og merking av dekk og felg

Delmål 3C.6: Eleven skal ha god kunnskap om traktorens bærende konstruksjoner, trekkdel og andre koplingspunkter

Hovedmomenter:

- Oppbygging av bærende konstruksjon
- Førerhytte/-vern og dens oppbygging/krav
- Tilhengerdrag og tilkoplingspunkter (oppbygging, styrke, produsentkrav mv.)
- Hjelperamme/-konstruksjon for innfestinger

Delmål 3C.7: Eleven skal ha god kunnskap om avgassutslipp og støy fra traktorer samt deres miljøulemper

Hovedmomenter:

- Forbrenningsprosessene (otto- og dieselmotor)
- Ulike typer drivstoff (bensin, diesel, LPG, CNG osv.)
- Avgasser ved forbrenning (hvilke, hvordan de påvirkes og styres mv.)
- Rensing av avgass (katalysatorsystemer, partikkelfilter, tilsetninger mv.)
- Ulike faremoment og skadevirkninger av avgasser – lokalt og globalt
- Hva er støy og hvordan måle støy
- Ulike støykilder fra kjøretøy

3.8 § 18. Modul 4A: Kjøretøytekniske krav for lette kjøretøy

Tidsforbruk: 10 timer

Undervisning: Klasserom. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha kunnskap om og kunne finne frem i nødvendige tekniske forskrifter av betydning for utførelse av periodisk kontroll av lette kjøretøy.

Delmål 4A.1: Eleven skal ha kunnskap om og finne frem til aktuelle bestemmelser i forskrift om krav til kjøretøy, kjøretøyforskriften og bilforskriften

Hovedmomenter:

- Definisjon/klassifisering av ulike kjøretøy samt forskjellen på teknisk og avgiftsmessig klassifisering
- Krav til og godkjenning av kjøretøy ved 1. gangs registrering
- Spesielle godkjenninger, ombygging av kjøretøy, aktuelle tekniske krav til lette kjøretøy i krav til kjøretøy og kjøretøyforskriften
- De aktuelle tekniske kravene mv. for lette kjøretøy i bilforskriften
- Hastighetsbegrensere og fartsskriver (gjelder aktuelle kjøretøy også under 7500 kg mv.)
- Spesielle lette kjøretøy (ambulanse, utrykningskjøretøy, «minibuss» mv.)

Delmål 4A.2: Eleven skal ha kunnskap om og kunne finne frem til aktuelle bestemmelser i forskrift om bruk av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Bestemmelse om hjul
- Bestemmelse om brannslukningsapparat
- Aktuelle bestemmelser om kjennemerke

3.9 § 19. Modul 4B: Kjøretøytekniske krav for tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 12 timer

Undervisning: Klasserom. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha kunnskap om og kunne finne frem i nødvendige tekniske forskrifter av betydning for utførelse av periodisk kontroll av tunge kjøretøy

Delmål 4B.1: Eleven skal ha kunnskap om og finne frem til aktuelle bestemmelser for tunge kjøretøy i forskrift om krav til kjøretøy, kjøretøyforskriften og bilforskriften

Hovedmomenter:

- Definisjon/klassifisering av ulike kjøretøy samt forskjellen på teknisk og avgiftsmessig klassifisering
- Krav til og godkjenning av kjøretøy ved 1. gangs registrering
- Spesielle godkjenninger, ombygging av kjøretøy, aktuelle tekniske krav til tunge kjøretøy i krav til kjøretøy og kjøretøyforskriften
- De aktuelle tekniske kravene mv for kjøretøy i bilforskriften
- Det skal legges særlig vekt på bremses, lys, speil, underkjøringshinder, sidehinder, tilhengerkopling/-drag ved gjennomgang av aktuelle tekniske krav
- Hastighetsbegrensere og fartsskriver

Delmål 4B.2: Eleven skal ha kunnskap om og kunne finne frem til aktuelle bestemmelser i forskrift om bruk av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Bestemmelse om hjul
- Bestemmelse om brannslukkingsapparat
- Aktuelle bestemmelser om kjennemerke

Delmål 4B.3: Eleven skal ha kunnskap om ulike spesialkjøretøy og deres oppbygning og ulike funksjoner

Hovedmomenter:

- Spesielle tekniske krav til buss
- Spesielle tekniske krav til kjøretøy innrettet for transport av funksjonshemmede
- Tekniske krav til kjøretøy med ulike påbygg

3.10 § 20. Modul 4C: Kjøretøytekniske krav for traktor

Tidsforbruk: 10 timer

Undervisning: Klasserom. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha kunnskap om og kunne finne frem i nødvendige tekniske forskrifter av betydning for utførelse av periodisk kontroll av traktor

Delmål 4C.1: Eleven skal ha kunnskap om og finne frem til aktuelle bestemmelser i forskrift om krav til kjøretøy, kjøretøyforskriften og traktorforskriften

Hovedmomenter:

- Definisjon/klassifisering av ulike kjøretøy samt forskjellen på teknisk og avgiftsmessig klassifisering
- Krav til og godkjenning av kjøretøy ved 1. gangs registrering
- Spesielle godkjenninger, ombygging av kjøretøy, aktuelle tekniske krav til traktor i kjøretøyforskriften
- De aktuelle tekniske kravene mv for traktor i traktorforskriften

Delmål 4C.2: Eleven skal ha kunnskap om og finne frem til aktuelle bestemmelser i forskrift om bruk av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Bestemmelse om hjul
- Aktuelle bestemmelser om kjennemerke

3.11 § 21. Modul 5: Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy

Tidsforbruk: 5 timer ved ordinær klasseromsundervisning

Undervisning: Klasserom. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om og kunne bruke forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy.

Delmål 5.1: Eleven skal kjenne til gjeldende kontrolldirektiv med vekt på direktivets fortale og de punktene som angår selve kontrollen

Hovedmomenter:

- Kort gjennomgang av relevante punkt i fortalen, artiklene og vedleggene.

Delmål 5.2: Eleven skal ha god kunnskap om og finne frem i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy og kunne løse aktuelle problemstillinger med utgangspunkt i forskriften

Hovedmomenter:

- Grundig gjennomgang av Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy
- Det skal legges særlig vekt på §§ 4, 7–9, 12 – 20 og 23 – 24 a.
- Hensikten med og krav til kvalitetsstyringssystemet skal gjennomgås med særlig vekt på følgende:
 - Hvorfor har vi et kvalitetsstyringssystem (bakgrunn)?
 - Oppbygging av kvalitetsstyringssystemet – gjennomgang av SVV-veileder
 - Betydning av de enkelte prosedyrene i kvalitetsstyringssystemet

3.12 § 22. Modul 6A: Kontrollgjennomføring for lette kjøretøy

Tidsforbruk: 30 timer

Undervisning: Til praktisk opplæring og gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy skal det brukes minimum 21 timer. Denne undervisningen skal skje med maks 6 elever pr. instruktør. Lokaler og utstyr skal tilfredsstillende gjeldende krav.

Den teoretiske delen av undervisningen kan skje i klasserom med maks 24 elever.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om og kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av lette kjøretøy med rett resultat i henhold til kontrollinstruks.

Delmål 6A.1: Eleven skal ha god kunnskap om og forståelse av gjeldende kontrollinstruks

Hovedmomenter:

- Oppbygging av kontrollinstruks med tilhørende veileder
- Grundig gjennomgang av hvert enkelt kontrollpunkt for lette kjøretøy med tilhørende forklaring av kontrollmetode og mangelmerknad/bedømming
- Kjenne til og kunne finne nødvendige tekniske data for å utføre kontrollen (fabrikantdata og/eller uavhengige leverandører, eks. Toleransedata, Autodata mv.)

Delmål 6A.2: Eleven skal finne riktig kontrollpunkt og kontrollmetode samt foreta riktig bedømming

Hovedmomenter:

- Vurdering, bedømming og skjønn
- Hvilke kontrollpunkter er aktuelle for de enkelte kjøretøy
- Ulike praktiske kontrollmetoder for de enkelte punkt

Delmål 6A.3: Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av lette kjøretøy med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Bruk av kontrollutstyr
- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Praktisk kontroll/gjennomgang av kontrollpunktene
- Vurdering av de enkelte kontrollpunktene i forhold til kontrollert kjøretøy
- Fabrikantens toleranser i forhold til kontrollbedømming
- Utferdige kontrollseddel i henhold til utført kontroll

3.13 § 23. Modul 6B: Kontrollgjennomføring for tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 35 timer

Undervisning: Til praktisk opplæring og gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy skal det brukes minimum 28 timer. Denne undervisningen skal skje med maks 6 elever pr. instruktør. Lokaler og utstyr skal tilfredsstillende gjeldende krav.

Den teoretiske delen av undervisningen kan skje i klasserom med maks 24 elever.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om og kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av tunge kjøretøy med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen.

Delmål 6B.1: Eleven skal ha god kunnskap om og forståelse av gjeldende kontrollinstruks

Hovedmomenter:

- Oppbygging av kontrollinstruksen
- Grundig gjennomgang av hvert enkelt kontrollpunkt for tunge kjøretøy med tilhørende forklaring av kontrollmetode og mangelmerknad/bedømming

- Kjenne til og kunne finne nødvendige tekniske data for å utføre kontrollen (fabrikantdata og/eller uavhengige leverandører, eks. Toleransedata, Autodata mv.)

Delmål 6B.2: Eleven skal finne riktig kontrollpunkt og kontrollmetode samt foreta riktig bedømming

Hovedmomenter:

- Vurdering, bedømming og skjønn
- Hvilke kontrollpunkter er aktuelle for de enkelte kjøretøy
- Ulike praktiske kontrollmetoder for de enkelte punkt

Delmål 6B.3: Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av tunge kjøretøy med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Bruk av kontrollutstyr
- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Praktisk kontroll/gjennomgang av kontrollpunktene
- Vurdering av de enkelte kontrollpunktene i forhold til kontrollert kjøretøy
- Fabrikantens toleranser i forhold til kontrollbedømming
- Utferdige kontrollseddel i henhold til utført kontroll

3.14 § 24. Modul 6 C: Kontrollgjennomføring for traktor

Tidsforbruk: 30 timer

Undervisning: Til praktisk opplæring og gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy skal det brukes minimum 21 timer. Denne undervisningen skal skje med maks 6 elever pr. instruktør. Lokaler og utstyr skal tilfredsstillende gjeldende krav.

Den teoretiske delen av undervisningen kan skje i klasserom med maks 24 elever.

Mål for modulen:

Eleven skal ha god kunnskap om og kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av traktor med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen.

Delmål 6C.1: Eleven skal ha god kunnskap om og forståelse av gjeldende kontrollinstruks.

Hovedmomenter:

- Oppbygging av kontrollinstruksen
- Grundig gjennomgang av hvert enkelt kontrollpunkt for traktor med tilhørende forklaring av kontrollmetode og mangelmerknad/bedømming
- Kjenne til og kunne finne nødvendige tekniske data for å utføre kontrollen (fabrikantdata og/eller evt. uavhengige leverandører)

Delmål 6C.2: Eleven skal finne riktig kontrollpunkt og kontrollmetode samt foreta riktig bedømming

Hovedmomenter:

Vurdering, bedømming og skjønn

- Hvilke kontrollpunkter er aktuelle for de enkelte kjøretøy
- Ulike praktiske kontrollmetoder for de enkelte punkt

Delmål 6A.3: Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av traktor med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Bruk av kontrollutstyr
- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Praktisk kontroll/gjennomgang av kontrollpunktene
- Vurdering av de enkelte kontrollpunktene i forhold til kontrollert kjøretøy
- Fabrikantens toleranser i forhold til kontrollbedømming
- Utferdige kontrollseddel i henhold til utført kontroll

3.15 Kommentarer til modul 6A, 6B og 6C

Modul 6 A, B og C er de mest omfattende modulene i opplæringen. De kombinerer teoretisk gjennomgang av kontrollinstruksen med praktisk gjennomgang og bruk av denne. Den enkelte opplæringsvirksomhet må selv vurdere i hvor stor grad de vil kombinere teoretisk og praktisk opplæring, samt hvor mye de vil legge til ren teoretisk og til ren praktisk opplæring. Det skal dog brukes minimum 21 timer til praktisk opplæring/bruk av kontrollinstruksen på modul 6A, minimum 28 timer på modul 6B og minimum 21 timer på modul 6C. Med dette menes praktisk opplæring i verksted/kontrollhall ved bruk av kjøretøy, eventuelt supplert med løse komponenter.

Opplæring i bruk av kontrollinstruksen og i praktisk gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy er selve kjernen i kontrolløropplæringen. Det må derfor utarbeides gode og effektive opplæringsplaner for disse modulene slik at elevene får maksimalt utbytte av dem. Videre er det viktig å benytte opplæringspersonell med bred erfaring og god kunnskap innen gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy.

Hver enkelt elev skal vurderes spesielt opp mot delmålet som sier at eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller med rett resultat i henhold til kontrollinstruksen. Dersom eleven ikke har tilfredsstillende måloppnåelse etter gjennomført opplæring, må det gjennomføres tilleggsopplæring inntil tilfredsstillende måloppnåelse er nådd. Grunnen til dette er at praktisk kontrollgjennomføring er hovedmålet i selve opplæringen og grunnlaget i kontrollordningen, og det er derfor svært viktig at hver enkelt elev blir vurdert i forhold til dette delmålet.

Undervisningspersonell på 6 A, B og C modulene kan bli pålagt å gjennomføre opplæring/samkjøring i regi av Statens vegvesen før undervisning i disse modulene, jfr § 10, 5. ledd. Hensikten med dette er å oppnå en så lik og riktig vurdering/tolkning av kontrollinstruksen som mulig.

3.16 § 25. Modul 7: Riktig bruk, vedlikehold og kalibrering av kontrollutstyr

Tidsforbruk: 4 timer

Undervisning: Undervisningen kan gjennomføres helt eller delvis i klasserom, alternativt i lokaler med utstyr som er tilrettelagt for gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy. Maks 24 elever ved klasserom eller annet undervisningslokale.

Mål for modulen:

Eleven skal kjenne til og vite hvor man finner bruksanvisninger, retningslinjer og regelverk for riktig bruk, vedlikehold og kalibrering av kontrollutstyr og kunne bruke dette riktig.

Delmål 7.1: Eleven skal finne frem til hvordan det enkelte utstyret skal brukes riktig og bruke dette i sin rette sammenheng

Hovedmomenter:

- Krav til utstyr
- Brukerveiledninger for utstyr
- Bruk av utstyret i forhold til kravene i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy
- Sikkerhet ved bruk av kontrollutstyr

Delmål 7.2: Eleven skal vite hvordan man vedlikeholder kontrollutstyret i henhold til krav fra fabrikant, samt kunne utføre slikt vedlikehold som bruker selv kan utføre

Hovedmomenter:

- Fabrikantens instruksjoner for vedlikehold
- Intervaller for vedlikehold
- Hvordan dokumentere vedlikehold
- Ansvar for vedlikehold

Delmål 7.3: Eleven skal kjenne til krav, rutiner og ansvar for kalibrering av kontrollutstyr

Hovedmomenter:

- Hva er kalibrering
- Hva er akkreditert kalibrering
- Hvem kan utføre kalibrering/akkreditert kalibrering
- Intervaller for kalibrering
- Ansvar for kalibrering av kontrollutstyr

3.17 § 26. Modul 8: IT-applikasjoner

Tidsforbruk: 3 timer

Undervisning: Klasserom eller e-læring. Maks 24 elever ved klasseromsundervisning.

Mål for modulen:

Eleven skal kjenne til de ulike IT-applikasjonene som benyttes i forbindelse med periodisk kontroll av kjøretøy, bruken av disse samt viktigheten av å ha nødvendig sikkerhet mot uautorisert tilgang til systemene

Hovedmomenter

- Orientering om Statens vegvesen sitt elektroniske register (PKKVR)
- Bruk av Statens vegvesens nettsider for verkstedbransjen
- Rutiner ved innrapportering av kontroller
- Oppbygging av innrapporteringsordningen
- Informasjon om Din side-løsningen for innrapportering av PKK
- Gjennomgang av ulike manuelle kontrollsedler og når de skal brukes
- Orientering om brukerstøtte og deres oppgaver
- Kort informasjon om hvem som er dataleverandører
- Gjennomgang av ulike former for IKT-sikkerhet og viktigheten av dette

4 Læreplan for oppfriskningsopplæring

4.1 § 27. Oppfriskningsopplæring

4.1.1 Generelt

Innholdet i oppfriskningsopplæringen skal ta utgangspunkt i de samme emnene som ligger i grunnopplæringen. Opplæringen skal sikre at kontrollørene får oppfrisket og oppdatert sine kunnskaper og ferdigheter til å utføre periodisk kontroll av kjøretøy, herunder bli oppdatert på eventuelle forskriftsendringer og andre endringer som er relevante for den periodiske kjøretøykontrollen.

På samme måte som for grunnopplæringen er det også for oppfriskningsopplæringen i utgangspunktet inndelt i tre separate opplæringsløp; ett for kontroll av lette kjøretøy, ett for kontroll av tunge kjøretøy og ett for traktor. Rent praktisk betyr dette at man må ta oppfriskningsopplæring for den eller de kategori(e) man skal være kontrollør for.

Hvert opplæringsløp består av 2 moduler, hver på minst 7 undervisningstimer. Modulene A, AT og A Traktor skal legge vekt på å repetere/friske opp aktuell opplæring fra grunnopplæringen. Det skal legges særlig vekt på kontrollinstruksen. Modulene B, BT og B Traktor skal legge vekt på endringer og utvikling i teknologi, forskrifter, retningslinjer mv. samt eventuelle endringer i øvrige krav som har betydning for kontroll av kjøretøy som har skjedd i siste periode.

4.1.2 Gjennomføre oppfriskningsopplæring for ulike opplæringsløp samtidig

Det er mulig å samkjøre oppfriskningsopplæring for ulike opplæringsløp. ..

Ved slik samkjøring av ulike opplæringsløp må det avholdes et lengre kurs. Innholdet i kurset må tilpasses slik at stoff som er likt i de ulike opplæringsløpene ikke må gjennomgås flere ganger, samtidig som at alt av undervisning som er spesifikk for oppfriskningsopplæringen for lette, tunge og/eller traktor, blir gjennomført fullt ut.

Typisk vil være oppfriskningsopplæring for både lette og tunge kjøretøy samtidig. Der vurderer vi minimum 21 timer kurs som nødvendig.

Selv om § 27 beskriver «separate opplæringsløp», mener vi en løsning som er beskrevet her, hvor innholdet vil være det samme som for to separate løp, er i tråd med forskriften.

Det er også viktig å presisere at til forskjell fra grunnopplæringen, hvor man fritas for fellesmodulene ved påbygging av ny grunnopplæring når man har gjennomført en grunnopplæring med alle 8 modulene, så innebærer en samkjøring av oppfriskningsopplæring at elevene gjennomfører to eller flere fulle opplæringsløp.

Det er også et vilkår at opplæringen kun kan gjennomføres av de opplæringsvirksomheter som er godkjent for opplæring av eksempelvis både lette og tunge kontrollører.

Å gjennomføre oppfriskningsopplæring for flere opplæringsløp i et samkjørt kurs, er kun aktuelt for de kontrollørene som har 2 eller 3 godkjenninger.

Det må leveres egen opplærings- og timeplan for en samkjørt oppfriskningsopplæring, og denne bør minimum ta utgangspunkt i tabellen nedenfor.

	Timer modul A	Timer modul B	Totalt timeantall samtidig oppfr oppl. for 2 kategorier
Tema 1 - Hensikt mål og rammer	1		1
Tema 2 - Gjeldende kontrollinstruks	2+1	2+1	6
Tema 3 - Praktisk gjennomføring av PKK	4+3	1+1	9
Tema 4 - Endring i relevant regelverk		3+1	4
Tema 5 - Ny teknologi		1	1
Totalt timeantall	7+4	7+3	21

4.2 § 28. Hovedmål for oppfriskningsopplæringen

Etter gjennomført oppfriskningsopplæring i periodisk kontroll av kjøretøy skal eleven ha fått oppdatert sin kunnskap og sine ferdigheter til å utføre periodisk kontroll av kjøretøy.

Oppfriskningsopplæringen skal repetere, fornye og utdype kunnskap som er vesentlig for kontrollørenes arbeid. Det skal legges særlig vekt på repetisjon og gjennomgang av gjeldende kontrollinstruksen og praktisk kontrollgjennomføring. I tillegg skal det legges vekt på endringene innen teknologi, forskrifter, krav, retningslinjer mv. som har skjedd de siste 5 årene.

4.3 § 29. Modul A/AT/A Traktor: Oppfriskning med særlig vekt på kontrollinstruksen

Tidsforbruk: 7 timer

Undervisning: Undervisningen må gjennomføres i klasserom/undervisningslokale med utstyr som er tilrettelagt for, og fyller kravene til gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy. Undervisningen skal gjennomføres med maks 24 elever ved klasserom eller annet

undervisningslokale. Den praktiske undervisningen skal gjennomføres med maks 6 elever pr instruktør.

Mål for modulen:

Eleven skal ha repetert og fått oppdatert kunnskap om gjeldende kontrollinstruks, kontrollveiledning og kontrollgjennomføring med tilhørende emner.

Hovedmomenter:

- Gjennomgang av gjeldende kontrollinstruks med oppdateringer, fortolkninger og forklaringer, samt gjennomføring av praktisk kontroll

4.4 § 30. Modul B/BT/B Traktor: Endringer i teknologi og regelverk

Tidsforbruk: 7 timer

Undervisning: Undervisningen må gjennomføres i klasserom/undervisningslokale og godkjente lokaler med utstyr som er tilrettelagt for gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy. Undervisningen skal gjennomføres med maks 24 elever ved klasserom eller annet undervisningslokale.

Mål for modulen:

Eleven skal ha fått oppdatering på relevante endringer i kjøretøyteknologi, samt endringer i regelverk av betydning for kontrollfunksjonen.

Hovedmomenter:

- Nye kjøretøyteknologiske løsninger mv
- Endringer i aktuelle forskrifter
- Endringer knyttet til kontrollinstruksen og kontrollgjennomføring
- Nye eller endrede retningslinjer, rutiner, krav, praksis mv som kan ha betydning eller relevans for gjennomføring av kontrollene

4.5 Nærmere om modulene og temainndelingen i oppfriskningsopplæringen

Oppfriskningsopplæringen er delt i 2 moduler; modul A som omhandler repetisjon/oppfriskning og modul B som omhandler endringer, oppdateringer og nye krav mv. De ulike temaene i oppfriskningsopplæringen inneholder både repetisjon/oppfriskning av tidligere kompetanse (modul A) og endringer som betyr ny kompetanse (modul B).

Med utgangspunkt i dette er de enkelte temaene satt opp i en rekkefølge som delvis bygger på hverandre. I tillegg er det markert hva som innholdsmessig tilhører modul A og modul B i de enkelte temaene. Temaene kan gjennomføres i den rekkefølgen opplæringsvirksomheten finner det hensiktsmessig, men likevel slik at tema 2 gjennomføres før tema 3. Vi anbefaler likevel at opplæringen begynner med tema 1 slik at elevene kjenner til mål og hensikt med PKK.

	Timer modul A	Timer modul B
Tema 1 – Hensikt mål og rammer	1	
Tema 2 – Gjeldende kontrollinstruks	2	2
Tema 3 – Praktisk gjennomføring av PKK	4	1
Tema 4 – Endring i relevant regelverk		3
Tema 5 – Ny teknologi		1
Totalt timeantall	7	7

4.6 Oppfriskningsopplæring for lette kjøretøy

Tema 1: Hensikt, mål og rammer for periodisk kontroll av kjøretøy

Tidsforbruk: 1 time (modul A)

Mål:

Eleven skal repetere og forstå bakgrunnen for, hensikten med, og de overordnede målene for ordningen med periodisk kontroll av kjøretøy, samt kjenne til kontrollorganenes forhold til Statens vegvesen ved periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Nasjonal målsetting med kontrollordningen inkludert 0-visjonen
- Periodisk kontroll av kjøretøy og forholdet til trafiksikkerhet og miljø
- Statens vegvesen sitt ansvar for periodisk kontroll av kjøretøy
- Forholdet mellom Statens vegvesen og kontrollorganene
- Ansvar og plikter for kontrollorgan og kontrollør

Tema 2: Gjennomgang av gjeldende kontrollinstruks og endringene i denne.

Tidsforbruk: 4 timer (2 timer modul A og 2 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha god kunnskap om gjeldende kontrollinstruks ved å repetere viktige og aktuelle punkter i denne. I tillegg skal eleven få grundig gjennomgang av gjeldende kontrollveileder og av relevante endringer i kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Kort om oppbygging og hvor man finner kontrollinstruks/-veileder
- Gjennomgang av aktuelle kontrollpunkt i kontrollinstruks/-veileder
- Grundig gjennomgang av nye og endrede kontrollpunkt de siste 5 årene

Tema 3: Praktisk gjennomføring av periodisk kontroll av lette kjøretøy

Tidsforbruk: 5 timer (4 timer modul A og 1 time modul B). Minimum 3 timer skal brukes til gjennomføring av praktiske kontroller

Mål:

Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av kjøretøy med rett resultat i henhold til aktuell kontrollinstruks med tilhørende kontrollveileder.

Hovedmomenter:

- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Demonstrasjon av fullstendig kontroll av alle kontrollpunkter med fokus på rutine for gjennomføring og bruk av utstyr mv. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.
- Gjennomføring av praktisk kontroll i henhold til kontrollinstruks
 - Bruk av prosedyrebeskrivelse
 - Vurdering og skjønn av de enkelte kontrollpunktene
 - Bruk av teknisk regelverk
- Lette tilhengere (Tempo100-godkjenning) – demonstrasjon av aktuelle kontrollpunkter. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.

Tema 4: Endringer i relevant regelverk for lette kjøretøy

Tidsforbruk: 3 timer (3 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha kunnskap om endringer i aktuelt regelverk av betydning for utførelse av periodisk kontroll av lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Bilforskriften 2022
- Endringer i bruksforskriften
- Endringer i PKK-forskriften

Tema 5: Ny teknologi for lette kjøretøy

Tidsforbruk: 1 time (1 time modul B)

Mål: Eleven skal kjenne til utviklingen i kjøretøyteknologi de siste 5 årene av betydning for utførelsen av periodiske kontroller. Eleven skal også kjenne til klare fremtidige utviklingstrekk, som kan ha eller få betydning for utførelsen av periodisk kontroll av kjøretøy.

Hovedmomenter:

- Tekniske endringer/ny teknologi knyttet til trafikk sikkerhet og miljø
- Andre tekniske endringer/fremtidige utviklingstrekk som kan knyttet opp mot periodisk kjøretøykontroll

4.7 Oppfriskningsopplæring for kontrollører av tunge kjøretøy

Tema 1: Hensikt, mål og rammer for periodisk kontroll av kjøretøy

Tidsforbruk: 1 time (modul A)

Mål: Eleven skal repetere og forstå bakgrunnen for, hensikten med, og de overordnede målene for ordningen med periodisk kontroll av kjøretøy, samt kjenne til kontrollorganenes forhold til Statens vegvesen ved periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Nasjonal målsetting med kontrollordningen inkludert 0-visjonen
- Periodisk kontroll av kjøretøy og forholdet til trafikk sikkerhet og miljø
- Statens vegvesen sitt ansvar for periodisk kontroll av kjøretøy
- Forholdet mellom Statens vegvesen og kontrollorganene
- Ansvar og plikter for kontrollorgan og kontrollør

Tema 2: Gjennomgang av gjeldende kontrollinstruks og endringene i denne.

Tidsforbruk: 4 timer (2 timer modul A og 2 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha god kunnskap om gjeldende kontrollinstruks ved å repetere viktige og aktuelle punkter i denne. I tillegg skal eleven få grundig gjennomgang av gjeldende kontrollveileder og av relevante endringer i kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Kort om oppbygging og hvor jeg finner kontrollinstruks/-veileder
- Gjennomgang av aktuelle kontrollpunkt i kontrollinstruks/-veileder
- Grundig gjennomgang av nye og endrede kontrollpunkt de siste 5 årene

Tema 3: Praktisk gjennomføring av periodisk kjøretøykontroll av tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 5 timer (4 timer modul A og 1 time modul B). Minimum 3 timer skal brukes til gjennomføring av praktiske kontroller

Mål:

Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av kjøretøy med rett resultat i henhold til aktuell kontrollinstruks med tilhørende kontrollveileder.

Hovedmomenter:

- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Demonstrasjon av kontroll med fokus på rutine for gjennomføring og bruk av utstyr mv. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.
- Gjennomføring av praktisk kontroll i henhold til kontrollinstruks
 - Bruk av prosedyrebeskrivelse
 - Vurdering og skjønn av de enkelte kontrollpunktene
 - Bruk av teknisk regelverk
- Lette tilhengere (Tempo100-godkjenning) – demonstrasjon av aktuelle kontrollpunkter. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.

Tema 4: Endringer i relevant regelverk for tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 3 timer (3 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha kunnskap om endringer i aktuelt regelverk av betydning for utførelse av periodisk kontroll av tunge kjøretøy

Hovedmomenter:

- Bilforskriften 2022
- Endringer i bruksforskriften
- Endringer i PKK-forskriften

Tema 5: Ny teknologi for tunge kjøretøy

Tidsforbruk: 1 time (1 time modul B)

Mål:

Eleven skal kjenne til utviklingen i kjøretøyteknologi de siste 5 årene av betydning for utførelsen av periodiske kontroller. Eleven skal også kjenne til klare fremtidige utviklingstrekk, som kan ha eller få betydning for utførelsen av periodisk kontroll.

Hovedmomenter:

- Tekniske endringer/ny teknologi knyttet til trafiksikkerhet og miljø
- Andre tekniske endringer/fremtidige utviklingstrekk som kan knyttet opp mot periodisk kjøretøykontroll

4.8 Oppfriskningsopplæring for kontrollører av traktor

Tema 1: Hensikt, mål og rammer for periodisk kontroll av kjøretøy

Tidsforbruk: 1 time (modul A)

Mål:

Eleven skal repetere og forstå bakgrunnen for, hensikten med, og de overordnede målene for ordningen med periodisk kontroll av kjøretøy, samt kjenne til kontrollorganenes forhold til Statens vegvesen ved periodisk kontroll av kjøretøy

Hovedmomenter:

- Nasjonal målsetting med kontrollordningen inkludert 0-visjonen
- Periodisk kontroll av kjøretøy og forholdet til trafiksikkerhet og miljø
- Statens vegvesen sitt ansvar for periodisk kontroll av kjøretøy
- Forholdet mellom Statens vegvesen og kontrollorganene
- Ansvar og plikter for kontrollorgan og kontrollør

Tema 2: Gjennomgang av gjeldende kontrollinstruks og endringene i denne.

Tidsforbruk: 4 timer (2 timer modul A og 2 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha god kunnskap om gjeldende kontrollinstruks ved å repetere viktige og aktuelle punkter i denne. I tillegg skal eleven få grundig gjennomgang av gjeldende kontrollveileder for traktor og av relevante endringer i kontrollinstruksen

Hovedmomenter:

- Kort om oppbygging og hvor jeg finner kontrollinstruks og kontrollveileder for traktor
- Gjennomgang av aktuelle kontrollpunkt i kontrollinstruks og kontrollveileder for traktor

- Grundig gjennomgang av nye og endrede kontrollpunkt de siste 5 årene

Tema 3: Praktisk gjennomføring av periodisk kjøretøykontroll av traktor

Tidsforbruk: 5 timer (4 timer modul A og 1 time modul B). Minimum 3 timer skal brukes til gjennomføring av praktiske kontroller

Mål:

Eleven skal kunne gjennomføre riktige periodiske kontroller av traktor med rett resultat i henhold til aktuell kontrollinstruks med tilhørende kontrollveileder for traktor.

Hovedmomenter:

- Plan/rutine/prosedyre for gjennomføring av kontroll
- Demonstrasjon av fullstendig kontroll av alle kontrollpunkter med fokus på rutine for gjennomføring og bruk av utstyr mv. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.
- Gjennomføring av praktisk kontroll i henhold til kontrollinstruks
 - Bruk av prosedyrebeskrivelse
 - Vurdering og skjønn av de enkelte kontrollpunktene
 - Bruk av teknisk regelverk
- Lette tilhengere med Tempo100-godkjenning – demonstrasjon av aktuelle kontrollpunkter. Dette kan gjennomføres delvis eller helt audiovisuelt.

Tema 4: Endringer i relevant regelverk for traktor

Tidsforbruk: 3 timer (3 timer modul B)

Mål:

Eleven skal ha kunnskap om endringer i aktuelt regelverk av betydning for utførelse av periodisk kontroll av lette kjøretøy

Hovedmomenter:

- Traktorforskriften
- Endringer i bruksforskriften
- Endringer i PKK-forskriften

Tema 5: Ny teknologi for traktor

Tidsforbruk: 1 time (1 time modul B)

Mål:

Eleven skal kjenne til utviklingen i kjøretøyteknologi de siste 5 årene av betydning for utførelsen av periodiske kontroller. Eleven skal også kjenne til klare fremtidige utviklingstrekk, som kan ha eller få betydning for utførelsen av periodisk kontroll.

Hovedmomenter:

- Tekniske endringer/ny teknologi knyttet til trafiksikkerhet og miljø
- Andre tekniske endringer/fremtidige utviklingstrekk som kan knyttet opp mot periodisk kjøretøykontroll.

5 Endringslogg

Dato	Kapittel	Kommentar
23.01.2023		Retningslinjer publisert første gang
07.11.2023	2.5.3 Nærmere om fast undervisningslokale 4.1.2 gjennomføre oppfriskningsopplæring for ulike opplæringsløp samtidig	Presisert om fast undervisningslokale Lagt inn kommentar om samtidig oppfriskningsopplæring

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag